

— Jeg tror altsaa, at der i § 1 — jeg skal for øvrigt ikke gaa nærmere ind paa det — er forsøgt paa en Umulighed, som i Virkeligheden ingen Nytte er til, og det vil kunne paavises i det eneste, at Forsfatteren, som ellers har været heldig i sin Udtryksmaade, her har været uheldig i de Udtryk, der ere brugte. Hvad der skulde staa i § 1, vil jo væsentlig være en Angivelse af Virningen af, at der er indtraadt Forældelse, og det har jeg allerede berørt, at der er et Par vigtige Relationer, hvor der i Lovudkastet ikke findes sagt det om Virningerne, som man mest trænger til. § 1 burde vistnok suppleres, men at forsøge paa anticipendo at give en Essens af hele Lovforslaget tror jeg er unødigt og endogsaa unufligt.

Saa er der et andet Hovedpunkt, hvor jeg, da den ærede sidste Taler berørte det, ogsaa maatte sige et Par Ord. Det er med Hensyn til Forløste. Jeg siger som den ærede sidste Taler, at de Regler, der findes her i Lovudkastet, ere vanskelige at forstaa. De skulle fremkomme ved en Sammenligning mellem § 3 Nr. 4, § 4 Nr. 1 og § 5, Stykke 2. Man maa have en meget stærk Hjerne for at kunne faa de Regler ud, der gælde for Forholdet, men jeg bortser derfra, for det er naturligtvis til at forstaa. Spørgsmaalet er saa, om den Regel, man faar ud deraf, i Realiteten er anbefalelsesværdig. Det tror jeg ikke paa nogen Maade, jeg tror ikke, at der er Anledning til at indføre en særlig kort Forældelse med Hensyn til Kautionsforpligtelsen, og de Grunde, der ere anførte i Lovudkastet, ere efter min Mening overmaade svage, noget af det svageste, der findes i hele Udkastet. Der gaas endogsaa til en saadan Yderlighed, at man anfører det som en Grund til, at Kautionsfordringer skulle være Genstand for en særlig kort Forældelse, at Kautionsfordringer idelig indgaas i sikker Tillid til, at Hovedmanden selv vil afgøre sin Skyld, og til, at Røberingen blot er en Form. Ja, det er meget muligt, at mange Menneſter ere saa letſindige, at de sige: Det er vel blot en Form; jeg kommer vel aldrig til at svare dertil. Men en saadan Opfattelse synes jeg ikke fortjener i mindste Maade, at der tages Hensyn til den. Det er tværtimod meget ønskeligt, at enhver, der indgaar en Kaution, skal vide, at det er noget, der kan komme til at spie til ham, og jeg vil sige, at det vilde være meget ønskeligt at have en Regel, der afholdt Folk fra at indgaa Kaution. Naar en Fader skal sende sin Søn ud i Verden og give ham en god Levereget med, skal det være den: Indgaa aldrig Kautioner! Og

han skal ikke sige til sin Søn: Indgaa Du din Kautioner, for det er blot en Form; Du kommer ikke til at svare dertil! Det vilde være en meget slet Levereget. Man har paaberaabt sig, at i Sverige præskriberes en Selvskyldnerkaution med et Par i de fleste Tilfælde, men jeg tror ogsaa, at Erfaringen lærer, at vore Brødre paa den anden Side Sundet ere i ualmindelig høj Grad tilbøjelige til at indgaa Kautioner for hinanden, hvilket ikke er heldigt, og alt, hvad der kan gøres for at modvirke en lignende Tendens herhjemme, tror jeg vilde være ganske heldigt. Jeg vil imidlertid blot antyde, at jeg finder ikke, at der er Grund til at give særlig kortvarig Præskription med Hensyn til Kautioner. Efter Lovudkastet er der en dobbelt Præskription med Hensyn til Kautioner, dels en treaarig og dels en ti-aarig, og derved kommer man ind paa saa mange Fravigelser fra de Principper, der ellers ligge til Grund for Lovforslaget, at man maa undre sig over, at et saadant System har skullet kunne gennemføres. Jeg skal ikke dvæle ved det, det vilde være for langt; der vil maatte senere komme en Lejlighed, hvor jeg antager, at hele dette Spørgsmaal om Kautioner vil komme frem, saa det kan blive paavist nærmere. Maatte jeg dog maa sige, at med Hensyn til Trears-Præskriptionen har man maattet gribe til en Fiktion om, at Kautioner, som ikke ere forfaldne, skulle betragtes som forfaldne. De vide alle, at en almindelig Kautionist kan først kræves, naar det har vist sig, at man ikke kan faa noget hos Hoveddebitor. Der kan være Tilfælde, hvor Kautionisten har betinget sig et bestemt Værdi, forinden han kan kræves. Saa siger Lovforslaget, at det skal der ikke tages Hensyn til, det skal frenges, at Fordringen er forfalden, og at Præskriptionen er begyndt at løbe. Koncipisten ertender i Motiverne, i at adskillige Tilfælde vil det blive nødvendigt, for at holde Fordringen i Kraft lige overfor Kautionisten, at gribe til det Middel at anlægge, hvad man kalder et Anerkendelsesjogsmaal. Det vil altsaa sige: man har ikke noget forfaldet Krav paa Kautionisten, men for at holde Fordringen i Live, maa man alligevel, — idet man fastholder Reglen, at Afbrydelse maa ske ved Paatale — anlægge Sogsmaal, og dette kan da ikke blive et Sogsmaal, hvor man søger Ransdom, men et Anerkendelsesjogsmaal. Et System, der fører til saadanne Konsekventer, tror jeg ikke vilde være heldigt. Jeg vil ikke dermed sige, at det, som Nordmændene have opstillet i §§ 6 og 7, er tilfredsstillende; navnlig den Maade, hvorpaa Nordmændene have ordnet Regres-